

NØVN

Hugsjónaðarligt treysti og treytaley

Røddin er ikki heilt álvulig í hinum endanum. Tað ríður um niðurfaringartíð eitt sunnukvøld, og tá plagar telefóntólið at halda seg í skinninum í mun til gerandisdagarnar í vikuni, og tað var av sonnum álvari í bívandi røddini. Og boðini kløkkaðu, av sonnum, nú mær varð sagt, at Andrias Petersen, politikarin og kommunulæknin hjá gøtufólki og leirvíkingum í eitt mannaminni, so bráðliga var slóknaður. Beint sum hann skuldi fara í kirkju, small hann í gólvið, og jarðiska lívið fjaraði úr manninum, sum í sínum lívsgerningi hevði hjálpt so mongum upp á slætt aftur, ið høvdu tørv á læknavísindaligari hjálp. Andvegis deyðanum munar onki, hjá ongum okkara, heldur ikki teimum, sum kenna anatomi´ina, hennara dygdir og skroypligheitir, betur enn nakar annar. Hann var væl eldri enn eg, og hóast vit ikki vóru politiskir floksfelagar, so brendu deyðsboðini seg rímmarfast í sál mína, - ein rættur heiðursmaður var fallin fyri deyðans liggja alt ov tíðliga.

Maðurin sum ringdi var bróður mín, ein av grannum Andriasar uppi á Gørðum í Syðrugøtu. Sum hálvur syðrugøtumaður og fyri part uppvasin í bygdini, kennir man hvørja kleyv, men hesin nýggi býlingurin var ikki til í mínum barnaárum. Tað var Andrias heldur ikki, ikki í Gøtu, men oyndfirðingurin, sum fyri part vaks upp í Klaksvík, valdi at gerast gøtumaður, og í hesum leiklutinum stórtreivst hann. Hann var væl lýddur í býlinginum, í bygdini og í læknadømnum. Hann var eisini trúgvur ferðandi lækni hjá fótbóltsfelgunum GÍ og Víkingi, og hartil sat hann rúma tíð í fortandaraskapinum í Gøtu, m.a. tá ið sambýlið í Norðragøtu kom undir land. Hitti hann stundum, tá ið eg legði leiðina niðan á Garðar, og tað eru bert fáir dagar hespaðir upp, síðani eg rendi meg í hann í túninum. Í ketilsdrakt, tað sást at hann tókst við at mála eitthvørt, tók hann sær av lóttum eina løtu, og vit fingi okkum eitt longri prát – um mangt og hvat, men dyljast kann neyvan yvir, at politiska stóðan í Føroyum og úti í heimi áttu fyrstu raðfesting, nú tveir fyrrverandi løgtings- og landsstýrismenn spjallaðu saman undir Støðlafjalli við Tyrli, Ritafjalli, Sigatindi og Gøtunestindi sum einastandandi og frábærum leiktjóldum.

Tað var ein væl lærdur og

búgvinn maður, ið setti seg niður sum kommunulækni í Gøtu í 1985. Tærið handan skalla-beinini hevur verið eyðsýnt. Eftir realskúla í Klaksvík og studentsprógv úr Hoydølum, og síðani eitt ár sum vikarur við Klaksvíkar skúla, velur hann at matrikulera seg inn á Keypmannahavnar Lærda Háskúla. Hann ætlar at fáa og fær læknaprógv haðani í 1977. Árin 1980-1984 er hann fyri tað nógv í Svítjóð, til tess at fáa sær til vega serlæknaprógv í almennum medisini. Onkuntíð hesi árin er hann eisini til skips m.a. við togaranum Skálabergi hjá Kjølbro. Sjólvíð hevði gjørt honum stóran mun, eisini figgjarliga undir lestrinum, og hann róði ofta aftur á hesa tíðina, sum hevði rúmkað almikið um sjónarring hansara.

Nú er tað søga, men øll vit, sum hava ferðast á bonaðu fjalunum á Tinghúsvegnum, vita, at loftið á gamla tinghúsinum og roykirúmið í nýggja tinghúsinum vóru bráðpannurnar, har tey stóru orðaskiftini vóru hildin, og har tær trivaligu yvirleveringarnar, frá

eldri til yngri politikarar, vórðu transformeraðar og gandaðar ígjøgnum guvuna frá brennandi vindlum. Roykirúmið var maskinrúmið. Politiska smiðjan. Á tremur við parlamentariskum lóðingum. Tvørtur um øll mörk. Partapolitisk stik. Kálvin, korridorin, har nógv varð tosað og avrátt. Um roykjarar eru meira sosialir enn vindilsandstøðingar, veit eg ikki, men hendan anakronisman, roykjaraklavin, var stútt og stóðugt á tremur við fólki, eisini teimum, sum hildu tað vera eitt vánaligt hugskot, at klavin yvirhøvur var til, helst eitt átak frá lógtingsformanninum, Finnboga Ísakson, sum hevði verið sjefdomptørrur í verkætlanini, at fáa tingfólki frægari kor.

Ein av nógvum áhugaverdum monnum og kvinnum, sum tíðum frekventeraðu klivan, var Andrias Petersen. Seinri tók hann seg saman, og legði ónolluna – roykingina – frá sær. Hann hevði verið landsstýrismaður í stjórnini hjá Edmundi Joensen frá 1994 til 1996. Í 2002 var hann valdur lógtingsmaður, og sat á tingi

fram til 2011, tá ið hann valdi at gevast sum politikari. Harvið gingi vit um hvønn annan í samfull 9 ár í politisku skipanini, og Andrias gjørdist av einhvørjari orsök ein av teimum, sum mær dámdi serliga væl at samskifta við.

Í eini tíð, har individualistisk rák flyta fólk frá flokki til flokk, lopið verður av lóðarsteini á lóðarstein, alt eftir sum politisku ættirnar skifta, og kunnu vera mær og bara mær til frama, kann Andrias Petersen týpan kennast ómodernað, leivd frá fornari tíð, men Andrias lat seg ikki syfta av fótum, til tað vóru politisku lóðingarnar í sál og høvdi hansara alt ov máttmiklar. Hann var javnaðarmaður alt sítt liv, - socialdemokrat. Kálvføddur betri enn tey flestu, væl lisin í hugsjónini, og norðurlenska vælferðarmodellið, sum socialdemokratarnir eiga sín stóra ognarlut í, var hansara mál og mið. Stútt og stóðugt. Áhaldandi. Árin í Svítjóð høvdu havt stóra ávirkan á hann. Tað kendist sum var hann meiri ávirkaður av Branting, Per Albin, Erland-

er, Palme, Carlsson og Göran Persson enn av donsku socialdemokratunum. Og hóast Stefan Löfven fór yvir um miðjuna eftir hjálp, til núverandi stjórn sína, man tað hava hóvað javnaðarmanninum í Syðrugøtu, at floksfelagin við Eystrasalt kortini sat fyri endanum, tá ið til stykkis kom.

Vit vóru samdir og ósamdir. Tosaðu um alt, og tað var merkisvert so væl lisin hann var um søgulig og politisk viðurskifti kring um allan heim. Minnið var sum á fili, - og fáur kundi seta hann fastan. Í loysingarmálinum vóru vit ikki samdir, hann var reformistur, ikki byltungarmaður, men á hinari slóðini, í dráttinum millum høgra og vinstra, var ikki altíð so langt ímillum, - tað ræður um at vinnulívið fær frælsi til at liva og virka, men samstundis eigur at verða borið so í bandi, at umfordeilingin av samfelagsins virðum kemur øllum til góðar, fyri at óneyðugar gjáir ikki skulu taka seg upp ímillum landsins borgarar. Tað snýr seg um eitt virðiligt liv hjá øllum. Tað ræður um eina meskavídd sum